

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності «6.03050901 Облік і аудит»
за освітньою програмою «Облік і аудит»
на тему:
«ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА КОНТРОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАПАСІВ (на
прикладі КП «Теплопостачання міста Одеси»»

Виконавець:

студентка обліково-економічного факультету
Войтенко Кристина Едуардівна _____
/підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
Чернишова Людмила Вікторівна _____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Забезпечення проведення ефективного процесу обліку та контролю за формуванням та зміною запасів підприємства відіграє велике значення, особливо на підприємствах, де зосереджуються великі потоки матеріальних цінностей. Здійснення діяльності в сучасних мінливих умовах вимагає розробки і впровадження нововведень по організації обліку запасів на складах підприємств і організацій. Це зумовлює необхідність дослідження сучасних особливостей організації обліку запасів на складах вітчизняних підприємств з метою досягнення найбільш ефективних результатів діяльності.

Дослідження наукових розробок та публікацій показало, що проблемам обліку та контролю за формуванням та зміною запасів та проведення аналізу ефективності їх використання на підприємстві приділяли та приділяють значну увагу такі науковці та фахівці в галузі економіки як: Н.А. Гура, Г.П.Голубнича, Н.І. Дорош, Б.А. Засадний, Т.Г. Мельник, К. Л. Багрій, М. С. Білик, Т. А. Довга, Г. І. Кіндрацька, О. Я. Кобилух, О. А. Сандальнова, В.В.Сироїжко, Н.А. Волкова, Н.О. Лоханова та інші. Враховуючи значний внесок науковців, очевидно, що окремі аспекти та питання обліку та контролю за формуванням та зміною запасів та проведення аналізу ефективності їх використання на підприємстві все ще потребують уточнень та подальшого наукового опрацювання.

Утім, попри вагомі напрацювання щодо роз'яснення сутності запасів, їх класифікації, оцінювання, єдиної позиції у виявленні цього поняття серед учених не вироблено.

Різноманітність підходів до тлумачення категорій «запаси», «матеріальні цінності», «виробничі ресурси» дає зрозуміти, що необхідним та актуальним є дослідження напрацювань для уточнення та поглиблення сутності запасів.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної роботи полягає в розкритті методики обліку та аналізу запасів та надання пропозицій щодо вдосконалення контролю запасів, а також пошук резервів підвищення ефективності використання запасів.

Для досягнення мети необхідно вирішити задачі:

- 1) розкрити економічну сутність запасів;
- 2) надати класифікацію та роль в діяльності підприємства;
- 3) здійснити огляд нормативно-правової бази обліку запасів;
- 4) провести аналіз нормативної бази та спеціальної літератури з питань обліку та аналізу запасів підприємства;
- 5) розкрити методику аналізу забезпеченості підприємства запасами;
- 6) розкрити методику аналізу ефективності використання запасів підприємства;
- 7) розробити шляхи вдосконалення обліку запасів на підприємстві.

Об'єкт і предмет дослідження. Предметом кваліфікаційної роботи є облік, аналіз та контроль запасів підприємства в сучасних умовах господарювання.

Об'єктом дослідження є облік, аналіз та контроль запасів на КП «Теплопостачання міста Одеси».

Методи дослідження. У роботі були використані такі наукові методи дослідження: методи порівняння та узагальнення – для обробки вхідної облікової інформації; методи індукції та дедукції – для визначення загальних тенденцій розвитку системи обліку та контролю запасів; абстрактно-логічний метод – для вивчення та вдосконалення контролю запасами; методи спостереження та анкетування – для оцінки стану обліку та контролю запасів; розрахунково-аналітичний та графічний методи для побудови таблиць, проведення розрахунків і наочного відображення результатів дослідження; методи систематизації, гіпотези та припущення – для формування власної думки та внесення рекомендацій щодо удосконалення системи обліку та контролю.

Інформаційна база дослідження. Інформаційною базою дослідження виступають законодавчі та нормативні акти з обліку та контролю, монографії, наукові статті вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, матеріали наукових конференцій та інші публікації фахівців в галузі обліку та контролю, засновницькі та інші організаційні документи досліджуваного підприємства,

його первинна документація, облікові регістри, фінансова та інша економічна звітність.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (42 найменування) та 19 додатків. Загальний обсяг роботи становить 63 сторінок. Робота містить 11 таблиць, 8 рисунків та 4 формули.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретичні основи обліку запасів»**: визначена економічна сутність запасів та надана їх класифікація; розглянуті особливості оцінки запасів; наведена нормативно-правова база обліку запасів; зазначена сучасна проблематика обліку запасів.

У другому розділі **«Особливості обліку запасів на досліджуваному підприємстві»**: наведено загальну характеристику діяльності КП «Теплопостачання міста Одеси»; розглянуто опис первинної документації при здійсненні операцій з запасами; наведені особливості формування обліку запасів.

У третьому розділі **«Аналіз і контроль використання запасів: теорія та діюча практика»**: проведено аналіз ефективності використання запасів; розглянуто методичні аспекти та практику проведення контролю запасів на КП «Теплопостачання міста Одеси».

ВИСНОВКИ

Виходячи із мети та завдання кваліфікаційної роботи, поставлених на початку дослідження, нами було проведено ряд заходів та висунуто пропозиції по вирішенню зазначених питань по удосконаленню обліку та контролю за запасами на підприємстві.

Теоретичні положення і питання обліку запасів потребують вдосконалення і доопрацювання. У свою чергу, розв'язання цих питань зумовить вихід на якісно новий рівень побудови обліку запасів, значно підвищить їх роль в управлінні кожним вітчизняним підприємством.

Перш за все, за допомогою порівняння визначень запасів різних авторів було визначено їх значну роль у процесі суспільного виробництва. В законодавчих і нормативно-правових документах вживаються різні назви категорії – “запаси”, “матеріали” та інші терміни. Пропонуємо вважати запасами сукупність предметів праці, які знаходяться на підприємстві у вигляді складських запасів основних та допоміжних матеріалів, а також палива, запасних частин, зворотних відходів, тари та інших матеріалів, які призначені для використання як у виробничому процесі так і для будь-яких інших потреб підприємства за умови їх повного споживання у одному операційному циклі.

Ефективність управління запасами має велике значення, особливо на підприємствах, де зосереджуються великі потоки матеріальних цінностей. В умовах ринкової економіки особливо важливого значення набуває поліпшення використання матеріальних ресурсів.

Недосконала система організації бухгалтерського обліку викликає неповне та несвоєчасне надходження звітних даних та іншої інформації. Проте до нині ряд принципових питань, зокрема організації обліку запасів на складах залишаються дискусійними і потребують удосконалення на місцях в залежності від галузі виробництва та видів діяльності підприємства.

Вибір підприємством оптимального методу оцінки запасів сприяє збільшенню оборотних коштів, залученню інвестицій, що в підсумку дає

можливість отримати більші прибутки та в цілому покращити фінансовий стан підприємства.

Реалізація напрямів удосконалення обліку запасів вітчизняними підприємствами призведе до значного підвищення результативності їх фінансово-економічної діяльності. Вирішення комплексу суперечливих та дискусійних питань обліково-аналітичного управління виробничими запасами є актуальним для підприємств України і досліджуваного підприємства з метою створення передумов для більш ефективної роботи у сфері обліку.

Проблемним залишається питання інтеграції виробничої і облікової систем та створення комплексного інформаційного середовища, тому впровадження сучасних технологій забезпечить належні передумови одержання якісної інформації для розроблення науково-обґрунтованих управлінських рішень.

Для вирішення питань, пов'язаних з веденням обліку виробничих запасів, важливе значення має впровадження засобів автоматизації, що надасть можливість ефективно вирішувати такі важливі питання, як:

- підвищення достовірності й оперативності інформації про залишки та рух виробничих запасів;
- впорядкування системи документального забезпечення всіх операцій;
- своєчасне й оперативне вирішення питань контролю за надходженням, зберіганням та затратами виробничих запасів.

Дослідивши діяльність КП “Теплопостачання міста Одеси” визначено чинники, що спричиняють низьку рентабельність:

- неповне здійснення заходів щодо економії матеріалів;
- нераціональний розподіл матеріалів, їх невимірність;
- відхилення у технології виготовлення виробів, що спричиняє додаткові відходи.

Впровадження аналізу допоможе більш раціонально використовувати наявні матеріальні ресурси, зокрема знаходити внутрішні резерви для збільшення виробництва продукції за рахунок зменшення матеріальних витрат на одиницю продукції.

Можна виділити наступні напрямки вдосконалення управління запасами на підприємствах:

- підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління запасами підприємств;
- удосконалення системи автоматизації обліково-аналітичних робіт в управлінні запасами та обґрунтування раціональних методів проведення інвентаризації запасів;
- обґрунтування системи обліку матеріальних витрат на освоєння нової техніки і технології виробництва;
- чітка організація обліково-контрольних процедур руху запасів підприємств (застосування прийомів обліку за центрами відповідальності, заходів контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів).